

Wstęp

Była to już trzecia katowicka konferencja naukowa poświęcona wybranym zagadnieniom z dziejów Katowic, miasta będącego stolicą województwa śląskiego, ale uchodzącego w dość powszechnej opinii za stolicę Śląska w ogóle. Tym razem jej temat brzmiał: „Przemiany struktur społeczno-zawodowych ludności w dziejach Katowic”. Na dotychczasowych konferencjach rozważaliśmy różne problemy z przeszłości miasta, ale także początków i przeszłości wsi i osiedli tworzących współczesne Katowice. Osadnictwo ma tu stary, sięgający jeszcze średniowiecza rodowód, większość bowiem miejscowości tworzących dziś dzielnice naszego miasta powstała już w tym okresie. Myślę, że dodaje to powagi wciąż jeszcze młodemu miastu Katowice. Ale na dotychczasowych konferencjach przybliżano też sprawy początków miasta, przedstawiano zagadnienia związane z jego mieszkańcami oraz wybrane aspekty funkcjonowania władz miasta Katowice w minionym czasie. Przybliżono dzieje różnych kościołów i organizacji kościelnej na terenie Katowic. Poprzednia konferencja w znacznej mierze poświęcona była franciszkanom panewnickim, co wiązało się z rocznicą przybycia tego zakonu do naszego miasta. Wygłoszone na dotychczasowych konferencjach referaty i komunikaty zostały opublikowane w oddzielnych tomach i jesteśmy wdzięczni Władzom Miasta Katowice za sponsorowanie tych publikacji.

Na ostatniej konferencji podjęty został temat mieszkańców Katowic na przestrzeni dziejów w aspekcie ich zajęć, struktur zawodowych i społecznych, wreszcie ich pochodzenia i aktywności. Cieszyliśmy się, że udało nam się zgromadzić, podobnie jak to było poprzednio, historyków z różnych ośrodków, w tym także z zagranicy. Serdecznie witaliśmy ich u nas. To dowód, że Katowicami można się interesować także poza Katowicami, że to, co działo się tutaj, ma swój ogólnopolski wymiar, jak to wykazał na pierwszej konferencji katowickiej prof. M. Cetwiński. Przybliżenie naszej śląskiej przeszłości, wyjaśnianie wszelkich zawiłości, tłumaczenie dzisiejszej rzeczywistości ciągle pozostaje pierwszoplanowym wyzwaniem dla współczesnych, zwłaszcza osób tu żyjących i pracujących. Przecież nadal spotykamy się ze słabą na ogół znajomością w różnych częściach Polski dziejów śląskiej ziemi, zwłaszcza dziejów Górnego Śląska, a przy tym jakże często spotykamy się z opacznym ich rozumieniem.

Dążeniem organizatorów było, aby konferencje nasze dały rzetelne i naukowe przedstawienie dziejów naszego miasta, łącznie z dziejami

osad, które tworzą dziś miasto Katowice. Dobrze by się stało, gdyby ta naukowa wiedza, to naukowe rozpoznanie przetworzone zostało na użytek społeczeństwa. To już zadanie działaczy kultury, wszystkich zaangażowanych w zachowywanie śląskiej tradycji, ale także prasy i wszelkich mediów. Szkoda, że wiele ważkich słów, które padły na naszych konferencjach, nie zostało należycie spożytkowanych i nie spotkało się z właściwym zrozumieniem i docenieniem. Mam tu na myśli chociażby podjętą na pierwszej katowickiej konferencji, ale nie kontynuowaną dyskusję nad rolą Śląska i Katowic w dziejach Polski.

Docenić należy Władze Miasta, że dostrzegają taką działalność i ją popierają. Powszechnie przecież wiadomo, że pieniądze przeznaczone na naukę i nauczanie nie idą na marne. Chodzi nam wszak o nowe pokolenia, by były lepiej wykształcone, przy tym świadome własnej przeszłości, roli i znaczenia swojego miasta i regionu.

Chciałbym podziękować w imieniu organizatorów władzom miasta Katowice, z Panem Prezydentem Piotrem Uszokiem na czele, za kontynuowanie, co stało się już niemal tradycją (bo to już trzeci raz), naukowych konferencji poświęconych dziejom Katowic i najbliższej okolicy. Dziękuję za dobrą współpracę Muzeum Historii Katowic. Dziękuję Wydziałowi Kultury i Wydziałowi Promocji również za to, że nasze przemyślenia z poprzednich konferencji sprawnie i szybko mogły ukazywać się drukiem. Traktuję je jako trwałe wkład w umacnianie świadomości historycznej i przybliżanie dziejów naszego miasta i regionu.

Antoni Barciak